

OBSAH:

KAPITOLA I.: Str.: 1.—6.

Okresy východočeského otrokářství t. j. jeho prvotní i pozdější teritorium 1.; definice dle Gebaurovy publikace 1., 2.; nejprve hra jednotlivců, později tlupy a dámské kapely 2.; kdy a jak počalo se pracovati proti harfenictví 2.; činnost okresního výboru v Hradci Králové a Srdínkova snůška v »Čase« 2.; místodržitelství katastr harfenistářů a u nich zaměstnaných nezletilců 2.; nový materiál dra Gebaura 3.; cirkulář presidia krajského soudu v Hradci Králové 3.; protiharfenická činnost okres. soudu v Nechanicích 3.; počet harfenistářů a jejich hudebních sil 3.; varovný cirkulář okresního hejtmánství v Hradci Králové 3., 4.; dominující ráz harfenické oblasti 4.; ochránci východočeského otrokářství 4.; jejich nesprávné jednání 4.; časopisecké snahy protiharfenické 5.; úsudek o harfenictví s hlediska pedagogického 5.; se kterých hledisk nutno harfenictví posuzovati 5.; jeho zhojbné vlivy 5., 6.; nejvíce trpí děti 6.

KAPITOLA II.: 7.—12.

Počátek harfenictví v Nechanicích 7.; přistěhovalci zakládají harfenistářství ve velkém 7.; kapela učitele J. Malého opatřuje bezděčně dobrý materiál pro nechanické harfenistáře 7.; harfenické děti dle starých úředních knih školy nechanické 7., 8.; směr prvých harfenických výprav a jejich typická píseň 8.; pro harfenické výpravy rekrutovány děti nejen ze školy opakovací, ale i obecné 8.; nemanželské děti 9.; návštěva školy a prospěch tehdejších harfenických dětí 9.; obhajování šumařských výprav bídou, hladem a válkou 9.; další harfenické děti staré školy zřetelem k návštěvě školy a prospěchu 9., 10.; dvouleté turné harfenické 10.; do harfenické otročiny dávají chlapce i děvčata též lidé zámožnější 10.; celé rodiny harfenické 10.; harfenické děti nechodí do opakovacích hodin 11.; harfenické děti na

počátku nových zákonů školních 11., 12.; na harfenictví jdou děti rodin chudých i zámožných, dělníků i řemeslníků 12.; harfenictví jako stav 12.

KAPITOLA III.: 13.—15.

Harfenická postava 13.; počet harfenických rodin a osob v Nechanicích 13.; rozvoj harfenictví dle školních výkazů a matrik 13.; učitelé nelibě nesou rozmáhající se harfenictví 13.; úřední výnosy v příčině poznámek ve výkazech 14.; v osmdesátých a devadesátých letech (19. století) vystupuje učitelstvo opět proti harfenictví 14.; počet harfenických dětí v letech 1878—1890 v Nechanicích 14.; počet harfenických dětí v Nechanicích ve školním roce 1908—1909 . . . 14.; patero druhů harfenických dětí 14., 15.

KAPITOLA IV.: 16.—21.

Původ dětí prvního druhu 16.; nesplněné povinnosti rodičovské 16.; ruinování vlastních rodin 16.; opatrovníci a stravovatelé harfenických dětí 16.; čím nahražují harfen. rodiče dětem jejich odloučenost 16., 17.; přechovávání harfen. dětí je zdrojem příjmů 17.; krutý osud harfen. dětí 17.; ukázky životních poměrů takových dětí 17.—21.; bratr a sestra X. 17., 18.; bratr a sestra N. 18., 19.; chlapec O. 19.; chlapec P. 19.; chlapec R. 19.; děti B. 19., 20.; chlapec S. 20.; děti C. 20.; chlapec H. 20.; chlapec F. 20., 21.

KAPITOLA V. 22.—30.

Druhý druh dětí 22.; kde byly harfenické děti do šesti let 22.; cesty harfeníků 22.; města, v nichž zjevili se čeští šumaři 23.; odchod harfen. výprav z domova 23.; svízele harfenických cest 23.; cesta do Mandžurska 23., 24.; šumařské turné kapely V. 24.; lid, mezi nímž zdržovaly se harfenické tlupy 24.; nejlepší výdělky jsou za války 24.; nebezpečí života harf. tlup a rodin 24., 25.; perně vydělané a draze zasloužené peníze 25.; zdroj harfenické otrlosti 25.; ukázky životního nebezpečí harfenických výprav 25., 26.; rodinná atmosféra a tresty dětí v harfenických rodinách 25., 26.; příčiny toho 26.; mravy školní mládeže ve »staré škole« 26., 27.; mravy harfenických dětí v prvotních dobách 27.; jak bídne navštěvovaly školu harfenické děti v šedesátých a sedmdesátých letech min. století 27., 28.; pro harfenictví určené děti dávají se do Němec 28.; dopis vynikajícího harfenistáře 28.; jiné dva dopisy 29.; podvodné dopomáhání si k penězům 29.; výstřední chování harfenických dětí 29., 30.

KAPITOLA VI.: 31.—33.

Třetí a čtvrtý druh harfenických dětí 31.; děti harfenistářů

a harfeníků 31.; kde se narodily harfenické děti dřívějších dob 31., 32.; byly též děti, o nichž neznámo, kde se narodily 32.; rodiště harfenických dětí obec. škol nechanických z r. 1908—9 . . . 32., 33.

KAPITOLA VII. 34.—37.

Data pedometrická 34.; průměrná výška českomoravského chlapce a českomoravské dívky 34.; průměrná výška nechanických chlapců a děvčat vůbec 34.; obecně platné zákony o vzrůstu dětí 34.; průměrný roční přírůstek nechanických dětí vůbec mezi 7. a 14. rokem 34.; známé poznatky o průměrném ročním přírůstku do 23. roku 34., 35.; nechanické děti vůbec náleží mezi vyšší 35.; harfenické děti nedosahují průměrné výšky ostatních dětí domácích, ani výšky dětí českomoravských 35.; v kolika případech 35.; nedostížení průměrné výšky v cm 35.; předstížení průměrné výšky v cm 35.; převyšování nevyvažuje nedosažení ani kvalitativně ani kvantitativně 35., 36.; nedosažení průměrné výšky je u děvčat nápadnější 36.; nedosažení a předstížení průměrné výšky u dívek v cm 36.; počet případů a nedosažení průměrné výšky dívek v cm 36., 37.; větší vzrůst v cm a počet případů 37.; přehled měření harfenických chlapců a dívek, a srovnání s normou výšky ostatních dětí domácích i českomoravských 37.

KAPITOLA VIII.: 38.—41.

Děti Nechanicka jsou vyšší, vyvinutější, jadrnější a těžší než ostatní české děti 38.; výjimku tvoří děti harfenické 38.; průměrná váha harfenických dětí (chlapců i dívek) mezi 7. a 14. rokem v kg 38., 39.; srovnání s vahou dětí českomoravských 39.; vyplývající z toho rozdíl v kg 39.; průměrný rozdíl váhy v kg 39.; Vierordtova formulka o výpočtu váhy individua 39.; harfenické děti dle formulky Vierordtovy shledány značně lehčími 39., 40.; čtyři příklady výpočtu váhy harfenických dětí 40.; závěr v příčině skutečné váhy harfen. dětí 40.; difference (mezi vahou skutečnou a normou Vierordtovou) u dětí neharfenických 40.; dva příklady k tomu 40., 41.; dedukce z tohoto srovnání 41.

KAPITOLA IX.: 42.—48.

Kraniometrická šetření u dětí harfenických a ostatních 42.; popisy dětí nechanických 42.; měření a popisování obličeje (rozměrů) pomínuto 42.; výpočet kapacity mozku 42.; výsledky a srovnání prostých čísel kraniometrických potvrdily kraniologické poučky o kapacitě mozku a inteligenci dítěte 43.; třída, věk, šířka lebky, horizontální objem po čele, vertikální objem před ušima, šikmý objem od brady přes »hvězdu« vlasů, šikmý objem od čela přes malý mozek, délka lebky mezi čelem a zadním vypětím (vše v cm) u 43

chlapců a 66 dívek harfen. 43.—46.; kranio-metrická data u dětí neharfenických shrnutá v číselné hranice (nejmenší a největší) v cm 46.; srovnání kranio-metrických čísel dětí harfenických s ostatními 47.; lebky harfenických dětí vykazují menší vývin 48.; chrup harfenických dětí 48.

KAPITOLA X. 49.—54.

Na objemu hrudníku závisí vývoj a činnost plic 49.; harfen. děti mají hrudník užší než ostatní děti 49.; objemu hrudníku odpovídá i celkový vývin fyzický 50.; objem prsou při vdechu i výdechu (též rozdíl) v cm u 43 chlapců a u 66 dívek 50.—53.; křiklavý případ nepatrného rozdílu při vdechu a výdechu harfenického chlapce 53.; rozdíl mezi vdechem a výdechem u dětí neharfenických 53.; vzestupná řada rozdílů u harfenických dětí v cm 53.; průměrný objem hrudníku v cm u dětí harfenických i neharfenických, a to od 6. do 14. roku 54.

KAPITOLA XI.: 55.—59.

Poznání ze styků s hudebnickými rodinami 55.; příčiny povšechné slabosti dětí harfenických 55.; učitelské observace v té příčině 55.; harfenické děti na výletech, vycházkách, v zahradě a tělocviku 55.; určení síly paží, nohou a svalstva 56.; u potomků nechanických harfeníků zjištěna nápadná nevyvinutost a nedostatek fyzických sil 56.; konkrétní případy chlapců z 5. třídy školy nechanické 56.; harfenické děti postupem cviků nezesílily 56.; prostá čísla síly paží 43 harfenických chlapců (1.—5. třídy) 57., a 66 harfenických dívek (1.—5. třídy) 57., 58.; srovnávací tabulka síly harfenických a neharfenických dětí (chlapců i dívek) 6—14letých 58., 59.

KAPITOLA XII.: 60.—78.

Duševní život harfenických dětí 60.; pedopsychologický katastr okresu královéhradeckého 60.; ukázky poznámek v osobních arších nechanické školy 60.; žákyně B. S. 60.; žákyně L. S. 60., 61.; žákyně Ch. V. 61.; žákyně C. L. 61.; charakteristika jedenácti chlapců 5. třídy 61., 62.; celkový úsudek učitelstva o harfenických dětech 62.; jejich zásoba zkušeností, představ a pojmů 62.; život dětí i rodičů mimo přirozený účel životní 62.; schopnost pozorovací a zvědavost harfenických dětí 62., 63.; jejich pozornost 63.; výsledky zkoušek trvalé pozornosti 63.; nejmenší pozornost při čtení 63.; stav skleslosti po duševním napětí 63.; co si dobře pamatují 63., 64.; stačí jim prostá existence něčeho 64.; děti harfenické se liší svými zájmy od ostatních 64.; vnímání a paměť jejich 64.; zkouška číselné paměti harfenických dětí na řadě čísel 64.; srovnání s ostatními dětmi

64. ; zkouška paměti na říkankách 64., 65. ; násobilka 65. ; zapamatování veršovaného článku u dětí harfenických i ostatních 65. ; kreslení hlohového listu z paměti 65., 66. ; kreslení jedním tahem 66. ; po přečtení, napsání povídky, historické pověsti, příhody na cestách, čtení o lvu dětmi harfen. i ostatními 66. ; vypravování a mluva harfen. dětí 66., 67. ; jejich »Otče náš!« 67., 68. ; hojně užívaná nečeská slova 67. ; harfenické děti ve hrách a zábavách 68. ; jejich čtení 68. ; jejich známky ze čtení ve škole chlapecké i dívčí r. 1908—9... 68., 69. ; roztěkanost a podlomená vůle 69. ; jejich pilnost 69. ; známky z pilnosti 69. ; zásoba pojmů a soudů 69. ; ukázky jich 69.—71. ; znalost barev 71.—73. ; představy chuťové 73. ; úsudky 73. ; známky z počtů 73. ; milují dovednosti, ale nemají tvořivosti 73. ; slohové práce harfenických dětí 73. ; jejich známky ze slohu 73. ; mluvnice a pravopis 73., 74. ; známky z mluvnice a pravopisu 74. ; jejich prospěch v přírodopisu a přírodozpytu 74. ; jejich prospěch v zeměpisu a dějepisu 74. ; kreslení 74., 75. ; známky z kreslení 75. ; psaní 75. ; známky ze psaní 75. ; vnější úprava písemných prací 75. ; hudební sluch harfenických dětí 75. ; známky ze zpěvu 76. ; tělocvik 76. ; známky z tělocviku 76. ; němčina 76. ; ruční práce 76. ; nábožnost harfenických dětí 76., 77. ; známky z náboženství 77. ; charakteristické duševní vlastnosti harfenických dětí 77. ; z toho plynoucí povinnosti proti harfenictví 77., 78. ; touha 12 harfenických chlapců z 5. třídy po budoucím povolání 78.

KAPITOLA XIII.: 79.—90.

Pátý druh harfenických dětí 79. ; dokumenty, jak se zachází s najatými dětmi ve světě: 1. . . str. 79. ; 2. dopis matce 80. ; 3. dopis rodičům 80., 81. ; 4. udání k hejtmanství v H. K. 82. ; 5. dopis starostovi obce 82., 83. ; výslechy a soudní řízení jako další doklady toho 83.—87. ; děvčata sama nabízejí se harfenistářům (dopis) 87. ; harfenistářova odpověď (dopis) 87. ; utrpení jednotlivců a celých harfenických tlup dle Gebaura 87., 88. ; způsob života najatých dětí dle harfenistářova svědectví 88. ; jak surově jsou děti bity 88. ; jaký bídný život vedou 88., 89. ; následky jsou zjevny na dětech i lidu dospělém 89. ; děti spí pohromadě 89. ; konkubináty 89. ; pokažená mysl, rozdrážděná obrazotvornost a vzbouřený pud pohlavní 89. ; prostitutky 90. ; vypovídání harfenických tlup z Ruska a Mandžurska 90. ; harfenická obec 90. ; odvody jedním z dokladů o degeneraci harfenických nezletilců 90. ; počet odvedenců na Nechanicku v r. 1901—10 . . . 90.

KAPITOLA XIV.: 91.—95.

Vlastnosti privatisujících harfenistářů 91. ; práce proti harfenictví podmiňuje současnou činnost proti zlům s ním sou-

visícím 91.; charakteristika harfeníků 92.; harfenická domýšlivost, afektovanost, ekscentričnost a eksaltovanost 92., 93.; harfenice o stavbě silnic a měšťanských škol 93.; alkoholické běsnění 93., 94.; separatisace harfeníků 94.; harfenická postava 94.; literární spotřeba v harfenických rodinách: knihovny a počet svazků u harfeníků i ostatního lidu, obsah knihoven 94.; odebírané časopisy v těch rodinách, harfenických zvláště 95.; druhy kalendářů v 50 rodinách vůbec a v rodinách harfenických zvláště 95.; harfenická bigotnost 95.;

KAPITOLA XV.: 96.—104.

V nechanickém okrese klesá počet obyvatelstva 96., 97.; osady, v nichž klesá počet obyvatelstva 96.; lidnatost okresu nechanického 97.; počet obyvatelstva klesá v osadách, harfenictvím zamořených 97.; příčiny toho 97.; doklady, jak zaniklo anebo usadilo se mnoho harfeníků v cizině 97., 98.; zánik harfenických lidí i rodin ze všech zamořených okresů 98.; časopis »Týden« konstatoval příčiny houfné úmrtnosti harfeníků: tuberkulóza 98.; tyfus 98., 99.; jiné nemoci 99.; násilná smrt 99.; zmrzačení 100.; duše harfeníků 100.; úmrtí v harfenických rodinách v Hrádku 100., v Lodíně 100., v Lubně 100., v Kunčicích 100., v Nechanicích 100., 101., ve St. Nechanicích 101., v Hor. Přímu 101., v Radikovicích 101., ve Stěžírkách 101., v Těchlovicích 102., v Třesovicích 102.; i šílenství, alkoholism a prostituce jsou příčinou poklesu okresní populace 102.; degenerační následky prostituce 102.; dědičné poruchy 103.; dispozice k mravním úchylkám 103.; prostitutky jsou ztraceni lidé 103.; charakteristické znaky prostitujících se osob 103.; mají otupělou citlivost všech smyslů 104.; neplodnost prostitutek 104.; prostitutky nemají lásky mateřské, sourozenecké, k vlasti a národu 104.; resumé toho všeho 104.

KAPITOLA XVI.: 105.—110.

Výčet následků harfenického života v minulosti, přítomnosti i v budoucnu 105., 106.; příčiny tkví v celém způsobě šumarského života 106.; harfeníci hrají a bydlí v hostincích, kavárnách, šantánech, bordelích a kořalnách 106.; dokladem adresy (počtem 25) pohlednic a dopisů jedné harfenické rodiny 106., 107.; harfeníci bývají notoričtí alkoholíci 106., 107.; následky alkoholismu 107., 108.; chorobné děti dle starých úředních knih nechanických 108.; příroda a vývoj kultury napravily již mnoho 108.; nemaskovaná žebrota 109.; lid pije 109.; výrobárny a prodejny lihovin v okrese nechanickém a v Nechanicích 109.; spotřeba piva v okrese nechanickém 109.; průměrná roční spotřeba jednoho muže 109.; spotřeba ostatních lihovin 109., 110.; následky alkoholismu 110.; kdo chce pracovat proti harfenictví, musí potírat alkoholism a čelit mu profylaxí 110.

KAPITOLA XVII.: 111.—112.

Ochrana dítěte na vídeňském kongresu 111.; harfenictví pracuje proti národnímu vývoji a zesílení, proti národnímu vychovatelství 111., 112.; rozdělení úkolů a prací proti východočeskému otrokářství 112.

DOSLOV: 113.—115.

Nutnost závěrečné kapitoly 113.; harfenické kapely vedou si hůře 113.; harfenictví upadá 113.; nové publikace o harfenictví 113., 114.; díkyvzdání spolupracovníkům. 115.